Ankenævnet *for* Forsikring

Den 18. september 2019 blev i sag nr. 93565:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Industriens Pensionsforsikring A/S
Nørre Farimagsgade 3
1364 København K

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har pensionsordning med bl.a. forsikring ved tab af erhvervsevne. I klageskema af 19/3 2019 har klageren bl.a. anført:

> "**Kort redegørelse for sagen**
> Jeg var ansat ved [virksomhed1] i [by] i 17 år indtil 2012, hvor jeg havde fået så mange problemer med min u-kontrollerede sukkersyge og følgevirkninger efter sukkersygen at jeg var nød til at sygemelde mig.
>
> I forbindelse med sygemeldingen var jeg i en arbejdsprøvning i perioden fra 30-07-2012 til 18-01-2013 og efterfølgende blev jeg indstillet til fleksjob. d. 01-10-2013 fik jeg et fleksjob ved [virksomhed2] i [sted] På dette tidspunkt havde jeg fået det så dårligt at de vurderede, at jeg kunne være på arbejde i 20 timer men at det kun svarede til 5 timers effektiv arbejdstid.
>
> Jeg mener derfor at det er veldokumenteret at min arbejdsevne er nedsat med mere end 2/3
>
> **Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?**
> Udbetaling af løbende pension ved nedsat arbejdsevne."

Selskabet har den 4/4 2019 bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

> "Vi fastholder vores afslag på udbetaling, dels fordi vi finder, at klagers krav på engangssummen ved tab af erhvervsevne er forældet, og dels fordi vi finder, at klager ikke i forsikringstiden opfyldte betingelserne for udbetaling af invalidepension og bidragsfritagelse.
>
> **Forsikringsforhold**

Klager mister sin forsikringsdækning ved tab af erhvervsevne den 1. juli 2014. Som bilag A fremlægges pensionsoversigt pr. 1. juli 2014, hvor det fremgår, at klager ikke længere er omfattet af forsikring ved tab af erhvervsevne

Det fremgår indledningsvis i de Almindelige forsikringsbetingelser for forsikringer i Arbejdsmarkedspensionen, gældende fra den 1. okt. 2013 til den 30. juni 2014, at

For hver oprettet forsikring udstedes en pensionsoversigt, som nærmere beskriver forsikringen.
[...]
Pensionsoversigten, forsikringsbetingelserne og medlemspjecen er en del af aftalegrundlaget for forsikringen.

Forsikringsbetingelserne fremlægges som bilag B.

Ifølge forsikringsbetingelsernes §§ 7-8 er der ret til udbetaling af en engangssum ved tab af erhvervsevne, hvis den generelle erhvervsevne er varigt nedsat med mindst halvdelen i alle erhverv. Der er ret til invalidepension og/eller betalingsfritagelse, hvis den generelle erhvervsevne er varigt nedsat med mindst 2/3 i alle erhverv.

Forringelsen af erhvervsevnen vurderes af Industriens Pension ud fra en ren lægelig vurdering. Skadestidspunktet foreligger, når det er lægeligt dokumenteret, at erhvervsevnenedsættelen er varigt nedsat i dækningsberettiget grad.
…
Krav på udbetalinger forældes som udgangspunkt efter 3 år, medmindre klager ikke vidste, at forsikringsbegivenheden er indtrådt. I så fald forældes krav senest efter 10 år.
…
Faktisk omstændigheder
Klager har siden 11-års alderen haft insulinkrævende sukkersyge, som har været meget svært regulerbar.

Klager er optaget i Industriens Pension i 1997 via ordinær ansættelse i en produktionsvirksomhed. Klager er fuldtidsbeskæftiget i mange år, men i takt med at der kommer øgede krav til effektivitet samt omstilling til nye arbejdskrav, bliver det tiltagende svært for klager at klare arbejdet i produktionsvirksomheden. Klager sygemeldes i 2010, hvorefter han i 2011 kommer delvis tilbage, men må stoppe helt i sommeren 2012. Klager kommer i arbejdsprøvning hos en [dagligvareforretning] i august 2012, hvor han arbejder 13 timer effektivt om ugen. Klager bliver i forbindelse med kommunens afklaring af hans arbejdsevne testet som intellectualis inferioritas (mentalt retarderet). Klager bevilliges hans nuværende fleksjob i oktober 2013 med en effektiv arbejdstid på 5 timer om ugen. Industriens Pension modtager ansøgning om udbetaling af forsikring ved tab af erhvervsevne den 18. april 2018. Ansøgningen med bilag fremlægges som bilag C.

Til belysning af sagen indhenter Industriens Pension kommunale og lægelige akter, hvorefter sagen forelægges for den interne lægekonsulent i Industriens Pension. På baggrund af de indhentede akter og lægekonsulentens vurdering af sagen, sender Industriens Pension et afslag den 17. sept. 2018, idet der ikke findes at foreligge lægelig dokumentation for, at klagers erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen i alle erhverv, inden klager mister sin forsikringsdækning den 1. juli 2014. Der gøres yderligere gældende, at selvom erhvervsevnen vurderes nedsat med mindst

halvdelen i forsikringstiden, vil krav på udbetaling være forældet. Afslaget fremlægges som bilag D.

Den 15. okt. 2018 modtager Industriens Pension en klage fra faglig sekretær i [fagforening] på vegne af klager. Det fremgår af klagen, at klager allerede i oktober 2013, dvs. inden han mister sin forsikringsdækning, er endeligt afklaret og bevilliget fleksjob med en effektiv arbejdstid på 5 timer. Klagen fremlægges som bilag E.

Industriens Pension forelægger igen sagen for den interne lægekonsulent, hvorefter der sendes en fastholdelse af afslaget den 26. okt. 2018. Afslaget begrundes i, at krav på udbetaling af engangssummen ved tab af erhvervsevne er forældet og det vurderes, at klager ikke opfylder betingelserne for udbetaling af invalidepension og bidragsfritagelse, inden klager mister sin forsikringsdækning den 1. juli 2014. Industriens Pension finder ikke, at der foreligger lægelig dokumentation for, hvorfor klager kun er ansat i fleksjob 5 timer om ugen. Fastholdelsen af afslaget fremlægges som bilag F.

Den 1. nov. 2018 modtager Industriens Pension endnu en klage fra [fagforening] på vegne af klager. Det gøres igen gældende, at erhvervsevnen er dokumenteret nedsat i dækningsberettiget grad, inden den 1. juli 2014. Herudover har klager ikke været klart over, at han har haft en forsikring ved tab af erhvervsevne. Klagers intellektuelle udfordringer gør, at han ikke har forstået de breve, som Industriens Pension har sendt vedrørende ophør af forsikringerne. Derfor har han ikke ansøgt om udbetaling tidligere. Klagen fremlægges som bilag G.

Industriens Pensions klageansvarlige sender endnu en fastholdelse af afslaget den 8. nov. 2018, hvor det igen gøres gældende, at Industriens Pension ikke finder, at der er lægelig dokumentation for det lave antal timer, som klager er ansat i fleksjob. Arbejdsprøvningen har vist, at klager kan arbejde 20 timer om ugen, hvoraf 13 timer er effektive. I forhold til påstanden om, at klager ikke har været bevidst om, at han var dækket af forsikring ved tab af erhvervsevne, så er Industriens Pension i juni 2012 i telefonisk kontakt med klagers bank, hvor klager også er til stede. I forbindelse med telefonsamtale oplyses, hvilke forsikringsdækninger klager har. Derfor er det overvejende sandsynligt, at klager har været bevidst om sine forsikringsdækninger. Klagebesvarelsen fremlægges som bilag H og telefonresume af samtalen med klagers bank fremlægges som bilag I.

Sagen indbringes herefter for Ankenævnet for Forsikring.

<u>Lægelige akter - fremlægges som bilag J</u>
Det fremgår af akter fra [hospital1] og [hospital2] af den 9. feb. 2012, at klager har oplyst, at han ikke synes, at han kan klare arbejdet på [produktionsvirksomhed] længere, da han har det dårligt på grund af bloksukkeret, som svinger for meget. Klager beskriver, at han er uoplagt og har smerter i kroppen, dog uden at det nærmere kan specificeres. Klager har været i et langvarigt forløb i [diabetesklinik], hvor man har prøvet at regulere ham, uden at det er lykkedes. Lægen anbefaler, at klager undersøger mulighederne for at arbejde på halv tid.

Det fremgår af akter fra klagers egen læge, …, af den 17. feb. 2012, at klager har en meget svært regulerbar sukkersyge, som man har opgivet at regulere på sukkersygeafdelingen.
Det fremgår herudover af en generel helbredsattest udarbejdet af egen læge den 30. april 2012, at der ikke foreligger yderligere behandlingsmuligheder udover at fortsætte med kontroller og

være opmærksom på senkomplikationer til sukkersygen. Det vurderes derfor at være hensigtsmæssigt med varige skånehensyn bl.a. i form af nedsat arbejdstid på 3-4 timer om dagen.

Det følger af psykologvurdering fra den 5. okt. 2012, at klager ikke lider af nogen psykisk lidelse, som har betydning for hans funktionsnedsættelse. Dog har en undersøgelse af klagers kognitive vanskeligheder vist, at klager er mentalt retarderet. Dvs. at han intellektuelt er begrænset i en grad, som må skønnes at påvirke flere områder i hans liv. Dog har han i en årrække opretholdt en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet som ufaglært med hårdt fysisk arbejde, hvorfor det vurderes, at de intellektuelle begrænsninger ikke har betydning indenfor dette område. Alligevel fremtræder klager nu træt og uden fysisk overskud. De intellektuelle begrænsninger har således betydning for hans generelle overskud. Der kan ikke peges på hverken psykologisk og psykiatrisk behandling, som vil ændre på dette. Der vurderes at være tale om en stationær tilstand. De intellektuelle begrænsninger betyder desuden, at klager ikke vil kunne gennemgå en uddannelsesmæssig opkvalificering. Fremadrettet vil der følgeligt være behov for arbejdsforhold, hvor arbejdsopgaverne er forudsigelige og strukturerede, således at klager kan arbejde under trygge og faste rammer.

Ifølge lægeattest af den 11. marts 2013 er der, som følge af den mangeårige dysregulerede sukkersyge, konstateret øjenbaggrundsforandringer (retinopati grad 2) samt påvirkning af nyrerne (nefropati). Da blodsukkeret svinger meget i løbet af dagen, medfører det også, at klager dels bliver meget træt og dels meget ukoncentreret. Dog føler klager, at han generelt har haft det bedre i den aktuelle praktik hos en [dagligvareforretning], hvor han føler sig mindre psykisk presset. Han aner også en lille bedring i den daglige blodsukkerudsvingning. I forhold til den fremtidige arbejdssituation, så vil der være behov for skånehensyn i form af nedsat arbejdstid til max 4 timer dagligt, samt undgåelse af stressede arbejdssituationer. Der er ikke udsigt til nogle nye behandlingsmuligheder, som kan ændre på det aktuelle funktionsniveau.

Den 22. okt. 2018 konkluderer Industriens Pensions interne lægekonsulent, …, som er speciallæge i kardiologi og intern medicin og ledende overlæge på medicinsk afdeling på [hospital3], at klagers erhvervsevne er dokumenteret varigt og stationært nedsat med mindst halvdelen den 30. april 2012, men ikke 2/3, inden den 1. juli 2014. Lægekonsulentens skøn fremlægges som bilag K.

<u>Kommunale akter - fremlægges som bilag L.</u>
I henhold til de kommunale akter er klager både afklaret i hans tidligere arbejde i [produktionsvirksomhed], hvor han har forsøgt at genoptage arbejdet efter en langvarig delvis sygemelding, og i praktik hos en [dagligvareforretning], hvor han bl.a. har sat varer på plads og udført andre ukomplicerede opgaver. I praktikken har klager været skånet for stress og har kunnet udføre arbejdet i eget tempo. Arbejdstiden i praktikken er justeret løbende, hvorefter man er kommet frem til, at en arbejdsuge på 20 timer er passende for klager. Den samlede effektivitet, når pauser og begrænsninger i typen af arbejdsopgaver er fratrukket, vurderes at være 13 timer om ugen. De opgaver, som klager har kunnet foretage, har han udført på niveau med en ordinært ansat. Praktikken hos [dagligvareforretning] har været af en sådan karakter og tilrettelagt således, at det har været optimalt set i forhold til ethvert erhverv.

Det fremgår desuden, at der ikke vurderes at være udviklingsmuligheder i form af yderligere funktionsafklaring. Der vurderedes heller ikke at være behandlinger, der kan bedre funktionsniveauet eller udviklingsmuligheder, hvad angår de intellektuelle ressourcer. Der vurderes at være overensstemmelse mellem det viste funktionsniveau og de helbredsmæssige oplysninger. Klagers ar-

bejdsevne konkluderes - grundet hans svært regulerbare sukkersyge kombineret med hans intellektuelle forhold - således at være varigt og væsentligt nedsat.

Til støtte for vores afgørelse gøres gældende:
• At klager ikke har ret til udbetaling af invalidepension og bidragsfritagelse, da der ikke foreligger den nødvendige lægelige dokumentation for, at klagers erhvervsevne er nedsat i ethvert erhverv med 2/3, inden han mister sin forsikringsdækning den 1. juli 2014.

• At det er en klar betingelse for ret til udbetaling af helbredsbetingede ydelser i Industriens Pension, at der foreligger lægelig dokumentation for, at erhvervsevnen er nedsat med 2/3 i alle erhverv, jfr. § 8, stk. 1.

• At den seneste lægeattest er af 11. marts 2013 og som på baggrund af en mangeårig dysreguleret sukkersyge i forhold til den fremtidige arbejdssituation konkluderer, at der vil være behov for skånehensyn i form af nedsat arbejdstid til max. 4 timer dagligt samt undgåelse af stressede arbejdssituationer.

• At det ligeledes fremgår af tidligere lægelige akter - både fra [hospital1] og [hospital2] af 9. februar 2012 og generel helbredsattest fra egen læge af 30. april 2012 - at klager grundet sin svært regulerbare sukkersyge og intellektuelle begrænsning har varige skånehensyn i form af bl.a. nedsat arbejdstid til 3-4 timer dagligt, hvilket er langt mere end halvtids ansættelse.

• At det fremgår af psykologvurdering af 5. oktober 2012, at klager ikke lider af nogen psykisk lidelse, som har betydning for hans funktionsnedsættelse.

• At der ikke foreligger senere lægelige akter, som dokumenterer, at klagers erhvervsevne er nedsat i dækningsberettiget grad inden 1. juli 2014 og at lægekonsulent …, speciallæge i kardiologi og intern medicin og ledende overlæge på medicinsk afdeling på [hospital3], i overensstemmelse hermed den 22. oktober 2018 konkluderer, at klagers erhvervsevne er dokumenteret varigt og stationært nedsat med mindst halvdelen, men ikke 2/3, inden den 1. juli 2014, jfr. bilag K.

• At diagnosen svært regulerbar sukkersyge ikke i sig selv medfører nedsat erhvervsevne i alle erhverv på 2/3, jfr. fx Ankenævnets kendelse nr. 81.084, som vedlægges som bilag M.

• At bevisbyrden for et dækningsberettiget erhvervsevnetab påhviler klager, hvilket følger af forsikringsretlige principper og er fastslået ved domstolene og at denne bevisbyrde ikke er løftet

• At det, at klager i oktober 2013 bevilges fleksjob 5 effektive timer om ugen, ikke kan føre til et andet resultat, da antal timer i fleksjob ikke nødvendigvis er fastsat alene ud fra de helbredsmæssige forhold, hvilket i forhold til forsikringen i Industriens Pension er det eneste, der kan indgå i vurderingen af forsikredes erhvervsevnetab. Vi henviser i denne forbindelse til Ankenævnets kendelse nr. 91.922, som vedlægges som bilag N, hvor Ankenævnet fandt, at det faktum, at klager var ansat i fleksjob 9 timer om ugen ikke var bevis for, at erhvervsevnen var nedsat i dækningsberettiget grad, da der ikke forelå lægelige oplysninger til at understøtte det lave antal timer. Tilkendelse af fleksjob er således ikke lig med et varigt erhvervsevnetab i dækningsberettiget grad, se også Ankenævnets kendelse nr. 89.079, som vedlægges som bilag O.

• At klagers krav på udbetaling af engangssum ved et varigt erhvervsevnetab på 50% er bortfaldet som følge af forældelse.

Krav på udbetaling forældes efter 3 år, jf. Industriens Pensions forsikringsbetingelser§ 27. Klager mister sin forsikring ved tab af erhvervsevne den 1. juli 2014. Krav på udbetaling af engangssummen er derfor bortfaldet som følge af forældelse senest den 1. juli 2017. Industriens Pension modtog først ansøgning på udbetaling af forsikring ved tab af erhvervsevne den 18. april 2018.

Vi finder ikke, at forældelse bør løbe fra et senere tidspunkt, da klager senest ved ophør af forsikringerne burde vide, at hans erhvervsevne varigt var nedsat med mindst halvdelen.

• At det ikke har betydning for sagen, hvorvidt klager har haft kendskab til sine forsikringsdækning i Industriens Pension. Ukendskab til forsikringerne suspenderer ikke forældelsen.

Det bemærkes dog i denne forbindelse, at vi i 2012 oplyser klagers bank, hvilke forsikringer, klager er omfattet af. Klager er tilstede under samtalen og burde derfor også være orienteret om dækningerne.

• At påstanden om, at klager ikke har forstået de breve, som Industriens Pension har fremsendt i forbindelse med ophør af forsikringsdækningerne, ikke kan føre til et anderledes resultat. Industriens Pension bliver først i forbindelse med behandling af helbredssagen oplyst om, at klager er ansat i fleksjob og har intellektuelle vanskeligheder. Industriens Pension har derfor ikke kunnet tilrettelægge rådgivningen efter klagers særlige behov.

• Sammenfattende fastholder Industriens Pension derfor afslag på udbetaling af forsikring ved tab af erhvervsevne, da krav på udbetaling af invalidesummen er forældet og der ikke foreligger lægelig dokumentation for, at klagers erhvervsevne, af helbredsmæssige årsager, er nedsat med 2/3 inden den 1. juli 2014."

Klageren har den 2/5 2019 bl.a. anført:

"Jeg … blev ansat i et fleksjob med en effektiv arbejdstid på 5 timer om ugen på et tidspunkt hvor jeg fortsat var omfattet af forsikrings dækningen. I fleksjobbet er alle skånehensyn opfyldt og på trods af der der adskillige gange har været opfølgning i fleksjobbet, uden at man har fundet at hans effektive arbejdstid er øget ud over de 5 timer om ugen. En effektiv arbejdstid på 5 timer om ugen må derfor være retvisende for hvor meget jeg kan arbejde. Et mangeårigt fleksjob med en effektiv arbejdstid på 5 timer om ugen uden at den effektive arbejdstid kunne øges må derfor være et bedre billede af min arbejdsevne end en kort arbejdsprøvning i et stort set en arbejde. Mit nuværende fleksjob startede en en praktikperiode, som gav grundlag for at fastsætte den effektive arbejdstid, hvilket også peger på at en effektiv arbejdstid på 5 timer om ugen er det jeg kan klare."

Selskabet har den 14/5 2019 bl.a. anført:

"Vi har modtaget klagers brev af 2. maj 2019, hvor klager gør gældende, at ansættelse i fleksjob 5 timer om ugen må være dokumentation for, at erhvervsevnen er nedsat i dækningsberettiget grad.

Som vi har oplyst i svarskrift af den 4. april 2019, så dokumenterer ansættelse i fleksjob 5 timer om ugen ikke, at klagers erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3. Retten til udbetaling af invalideydelser fra Industriens Pension er betinget af, at der foreligger lægelige dokumentation for, at erhvervsevnen af helbredsmæssige årsager er nedsat i dækningsberettiget grad. Det fremgår klart af de lægelige akter, at klage burde kunne arbejde 3-4 timer om dagen, hvilket svarer til 15-20 timer om ugen."

Til dette har klageren den 17/6 2019 bl.a. anført:

"Det er rigtigt at lægeoplysningerne entydigt peger på at jeg kan arbejde 3-4 timer om dagen.
På nuværende tidspunkt arbejder jeg 4 dage om ugen med 5 timer, incl. pauser, alle fire dage. Det er valgt at jeg har brug for en fridag midt på ugen. De lægelige akter forholder sig imidlertid ikke til den effektive arbejdstid i disse 20 timer. Der er mange skånehensyn som samlet gør at den effektive arbejdstid er betydeligt mindre end de 20 timer om ugen. Jeg har brug for flere pauser i løbet af dagen. Der må ikke være tunge løft. Ingen stress og der skal være tale om helt entydige arbejdsopgaver. Jeg skal arbejde i mit eget tempo, og der skal være tale om ukomplicerede rutineopgaver. Disse mange skånehensyn sænker selvfølgeligt effektiviteten betydelig. I første arbejdsprøvning i en [dagligvareforretning] blev den effektive arbejdstid vurderet til 13 timer om ugen hvilket er meget tæt på at arbejdsevnen er nedsat til under 1/3. I forbindelse med den praktik der gik forud for etableringen af et fleksjob viser det sig imidlertid at vurdering på at min effektive arbejdstid er fastsat for optimistisk. I forbindelse med den praktik der fører til ansættelse i nuværende fleksjob vurderes den effektive arbejdstid til 5 timer om ugen. Denne vurdering laves også inden jeg bliver hvilende i pensionsordningen. Vurderingen af min effektive arbejdstid ligger altså et sted mellem 5 og 13 timer. Dette må samlet vurderes til en nedsættelse af min arbejdsevne på mere end 2/3 hvilket gør at jeg er berettiget til en løbende pension for nedsat arbejdsevne."

Af lægeattest til rehabiliteringsteam af 11/3 2013 fremgår bl.a.:

"**2.2 Relevante helbredsforhold**
[Klageren] har haft insulinkrævende sukkersyge siden 11-års alderen og har altid haft meget svært ved at styre blodsukkeret. Har været indlagt talrige gange på børneafdelingen som barn, hvor man har forsøgt at regulere sukkersygen.

Følges nu aktuelt med sukkersygen på afdeling [hospital]. Man har her forsøgt de senere år at justere pt.s svært dysregulerede sukkersyge med forskellige former for insulin, uden at det dog har kunnet ændre noget på de svingende blodsukre.

I en periode i 2010 til 2011 blev der foreslået sygemelding i en periode for at se om blodsukrene kunne stabiliseres. Det så ikke ud til at have nogen effekt, herefter forsøgt deltidsarbejde i en periode uden nogen bedring. Som følge af den mangeårige dysreguleret sukkersyge er der konstateret øjenbaggrundsforandringer som følge af sukkersygen (retinopati grad 2) samt påvirkning af nyrerne. (nefropati)

Der har ikke været svære tilfælde med hypoglykæmi siden januar 2008.

Da blodsukrene svinger meget i løbet af dagtiden medfører det også at han dels bliver meget træt og at det kan knibe med at koncentrere sig om diverse arbejdsopgaver. Han har også fået konstateret et intellektuelt funktionsniveau der ligger indenfor området for intellektualis inferioritas, hvilket jo så under de givne omstændigheder også volder nogen vanskeligheder i forskellige arbejdssituationer med pres på og travlhed.

[Klageren] har følt at han generelt har haft det bedre i den aktuelle flexjobafprøvning ved [dagligvareforretning] i [by], hvor han har følt sig mindre psykisk presset og har anet en lille bedring i den dalige blodsukkerudsvingning.

2.3 Særlige hensyn
Det vurderes, at der fremover vil være behov for skånebehov i [klagerens] fremtidige arbejde i form af reduceret arbejdstid max. 4 timer daglig, samt undgåelse af stressede arbejdssituationer. Der er behov for klare enkle arbejdsopgaver, som ikke stiller store intellektuelle krav og undgåelse af for hårdt fysisk arbejde af hensyn til blodsukkerniveau og at risiko for at udvikle hypoglykæmi (for lavt blodsukker) med besvimelse til følge. Der er ikke udsigt til nogen nye behandlingsmuligheder, som kan ændre på den aktuelle funktionsevne.
…
2.5 Andre forhold end de helbredsmæssige
Som allerede omtalt i ovennævnte er der tale om lidt reducerede intellektuelle evner, som kan have betydning for patientens funktionsniveau i forskellige jobsituationer. Det vurderes at familieforholdende er stabile og at der er god opbakning af patienten fra det familiære netværk."

Af klagerens lægejournal fremgår bl.a.:

"17/02/12
Meget svær regulerbar sukkersyge, hvor blodsukre farer op og ned. Man har opgivet at få ham bedre reguleret på sukkersygeafdelingen. men har tilrådet at han sygemeldes eller søge pm førtidspension. Aktuelt meget hurtig udtrættet pga svingende blodsukre. Bør tale med sin arbejdsgiver om der er mulighed for at blive delvis sygemeldt og f.eks arbejde på nedsat timetal dagligt. Bør kontakte socialrådgiver. alternativt sygemeldes på fuld tid

Af klagerens hospitalsjournal fremgår bl.a.:

"09-02-2012
Havde egentlig tid i næste måned, men har fremrykket det og møder i dag. Problemet er, at han ikke synes, at han kan klare arbejdet, at han har det skidt og mener at diabeten svinger for meget. Det påvirker ham, så han har det dårligt er uoplagt, har smerter i kroppen uden at det nærmere kan specificeres. Har talt med egen læge om det også, han synes, der er problemer med at passe arbejdet. Han har prøvet at tale med arbejdspladsen omkring arbejdsvilkårene, og så har han jo igennem en længere periode været delvist sygemeldt og først startet på fuldt arbejde i efteråret 2011. Har taget med egen læge om fortsat sygemelding. Jeg kan se, at vi også har haft gående i et langvarigt forløb i [klinik for diabetes]. Vi har prøvet at regulere ham, men det har ikke rigtigt kunne lade sig gøre at forbedre det. Vi har måttet acceptere HbA1c der lå meget højt på over 10. Aktuelt kommer han med BS målinger x 5, og der er ikke noget fast mønster, vi kan rette dosis efter. De fleste ligger højt mellem 15-20, men indimellem er der også hypoglykæmier og værdier nede omkring 3 og 5.

Tilsyneladende har han stadig kørekort, men han fortæller, at han formentligt sidste år havde et sværere hypoglykæmitilfælde under bilkørsel, hvor han holdt ude på vejen, og politiet trak ham ud af bilen og kørte ham på Skadestuen, hvor man målte BS på 1,5. Pt. kan ikke præcis huske, hvornår det var, han har i det hele taget svært ved at huske, heller ikke hvornår han startede sygemelding og hvor længe han har været sygemeldt, og hvornår han starter arbejde igen. Han mener, at det må stå i vores jr., hvad det jo ikke helt gør. Jeg kan se, at [læge] den 17.6.2010 har skrevet et notat, hvor han skriver, at egen læge har foreslået pt. at gå på halveret tid, og det ville han umiddelbart støtte op omkring. Opfordrede ham dengang til at gå til socialrådgiveren på Kommunen og diskutere med denne, hvilke muligheder der måtte være.
Det ser ud til, at situationen er den samme nu, så jeg anbefaler ham at kontakte sin socialrådgiver på Kommunen mhp. undersøgelse af, hvilke muligheder der er, evt. kan han bede om at få indledt en pensionssag, hvis der ikke skulle vise sig at være andre muligheder.

Af klagerens kommunale journal fremgår bl.a.:

"19. april 2013
1) Dokumentation for, at personens ressourcer og udfordringer er fuldt afklarede i forhold til uddannelse og beskæftigelse: [Klageren] har siden 1996 arbejdet som produktionsmedarbejder hos [virksomhed] I takt med øgede krav til effektivitet samt omstilling til nye arbejdskrav, er det blevet tiltagende svært for [klageren] at klare arbejdet pga hans intellektuelle begrænsninger og dette kombineret med hans vanskeligt regulerbare diabetes, har betydet tilbagevende sygefravær og [klageren] har ikke kunnet magte arbejde på fuld tid, men har langvarigt været delvis sygemeldt.

I forbindelse med nuværende sygemelding er [klageren] derfor afklaret på anden arbejdsplads og i funktion som medhjælp i [dagligvareforretning], hvor han har sat varer på plads etc. [Klageren] har her været skånnet for pres og har kunnet tage opgaverne i eget tempo, ligesom der har været tale om ukomplicerede rutineopgaver. [Klageren] har dog også i disse arbejdsfunktioner behov for nedsat arbejdstid, ligesom hans effektivitet er nedsat, således at han arbejder 20 timer om ugen med en effketivitet på 13 timer om ugen.

Med hensyn til uddannelse gør [klagerens] intellektuelle begrænsninger, at denne mulighed ikke er realistisk, ligesom [klageren] i alle arbejdsforhold vil have begrænsninger pga hans intellektuelle funktionsniveau, hvor han ligger i den nedre del af intelllektualis inferioritas samt hans vanskeligt regulerbare diabetes og følgerne heraf.

2) Dokumentation for, at alle relevante indsatser efter denne lov samt andre foranstaltninger har været afprøvet for at bringe eller fastholde den pågældende i ordinær beskæftigelse: Det skønnes ikke muligt at pege på revaliderinsmæssige tiltag eller omplaceringer der vil kunne antages at medføre en bedring af arbejdsevnen. [Klageren] er både på [produktionsvirksomhed] afklaret i et forløb, hvor han har forsøgt at genoptage arbejdet efter en langvarig delvis sygemelding og i et forløb på [rehabiliteringssted] med praktik hos [dagligvareforretning] og sidstenævnte forløb har været af en sådan karakter og tilrettelagt således at det har været optimalt også set i forhold til ethvert erhverv.

3) Dokumentation for, at den pågældendes arbejdsevne anses for varigt og væsentligt begrænset og ikke kan anvendes til at opnår eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår: Det er

vurderet, at arbejdsevnen grundet de helbredsmæssige og de intellektuelle forhold er varigt og væsentligt begrænset."

Af afmeldingsskrivelse af 16/1 2013 fremgår bl.a.:

"**Virksomhedspraktik:**
...
Plan for arbejdstid:
Det var planen at [klageren] skulle starte med en arbejdstid på 15 timer om ugen fordelt med 3 timer om dagen og gradvist øge arbejdstiden.

Skånehensyn:
Behov for stabile arbejdstider og faste spisepauser. Undgå fysisk krævende arbejde. Undgå stressende arbejdsfunktioner. Mulighed for pauser.

Kort begrundelse for valg af praktikstedet:
[Klagerens] intellektuelle begrænsninger har indsnævret muligheden for at finde praktik. Han er på den baggrund, begrænset i forhold til omsorgsarbejde, komplekse arbejdsopgaver og arbejdsområder der kræver læse og skrivefærdigheder. [Klageren] foreslog selv forefaldende arbejde ved en [dagligvareforretning]. Da der er tale om manuelle arbejdsopgaver og da man kunne friholde ham fra de fysisk tunge arbejdsopgaver og stressende arbejdsopgaver, vurderedes [klagerens] skånehensyn at kunne imødekommes optimalt.
…
Faktuelle skånebehov:
Behov for struktur og faste rammer. Behov for få, kendte og simple arbejdsopgaver. Undgå arbejdsopgaver med tidspres og arbejdsopgaver som er fysisk tunge. Undgå omsorgsarbejde. Behov for nedsat arbejdstid.

Fremmøde:
93 ud af 100 arbejdsdage
7 fraværsdage pga sygdom i form af influenza.

Personlige kompetencer til at kunne indgå i sociale og jobmæssige relationer:
Sociale kompetencer:
[Klageren] fremstår usikker. Han har et stort behov for at blive bekræftet i at det han gør er rigtigt. Når han har behov for at spørge, er det vigtigt for ham at få et svar med det samme. Han kan ikke overskue at lave noget andet, før han har fået et svar. [Klageren] har meget lidt situationsfornemmelse i de situationer. Han kommer helt hen til kontaktpersonen. Også selvom det er tydeligt, at kontaktpersonen er optaget af en telefonsamtale eller af at ekspedere en kunde. [Klageren] bliver stående helt tæt ved kontaktpersonen indtil han får et svar. Dette kan være ret distraherende, så kontaktpersonen må ofte afbryde det han er i gang med for at give [klageren] et svar.

Omstillingsevne/fleksibilitet:
Pga [klagerens] sukkersyge kombineret med hans intellektuelle udfordringer, er [klageren] evne til omstilling og fleksibilitet begrænset. Han skal spise på bestemte tidspunkter og har et stort behov for struktur i løbet af arbejdsdagen. Han fungerer bedst med få, kendte og afgrænsede arbejdsopgaver som han kender i forvejen.

Indlæringsevne/Ordreforståelse:
Når [klageren] skal lære noget nyt og er usikker, kan han komme og spørge om det samme op til 30 gange. De arbejdsopgaver han har i [dagligvareforretning] de mest simple arbejdsopgaver. Man har forsøgt at sætte ham til at fylde pålægsvarer op, men den opgave, var alt for uoverskuelig for [klageren], så han fylder kun varer op indenfor de meget simple varegrupper. Man har af samme grund, indladt at sætteham ind i arbejdsopgaven med at udskrive hyldeforkanter.

Ansvar/selvstændighed:
[Klageren] er i stand til at arbejde selvstændigt med arbejdsopgaver, hvis opgaverne er kendte og han ved hvordan de skal udføres. F.eks rydder han hver morgen op i gården og i flaskerummet. Derefter fylder han bestemte typer varer op i forretningen. Hvis han bliver sat i gang med en anden vareopfyldningsopgave, arbejder han mindre selvstændigt og har behov for at spørge mange gange. De sidste par måneder I praktikken har han kun haft kendte arbejdsopgaver.

Kvalitetsforståelse/opgaveløsning:
Kvaliteten af det udførte arbejde er god.

Arbejdstid/udvikling i timetal:
[Klageren] startede med en arbejdstid på 15 timer om ugen. Han øgede arbejdstiden til 20 timer om ugen efter planen. 8 uger senere blev arbejdstiden sat ned til 15 timer om ugen. 3 uger senere blev arbejdstiden sat op til 25 timer om ugen. 1 ½ uge senere blev arbejdstiden igen sat ned til 20 timer om ugen, og har ligget på det niveau den resterende periode dvs 6 uger.

Arbejdsydelse/arbejdsmængde/effektivitet:
[Klageren] er i stand til at arbejde op til 20 timer om ugen fordelt med 4 timer om dagen. På en 4 timers arbejdsdag, har han behov for ca 3 pauser a 20-25 minutters varighed dvs mellem 60 og 75 minutter om dagen. Typen af arbejdsopgaver man kan sætte ham til er begrænset, men de opgaver som han kender godt, udfører han på niveau med en ordinært ansat. Den samlede effektivitet på en 20 timers arbejdsuge, fratrukket pauser og begrænsning i typen af arbejdsopgaver, vurderes at være ca. 13 timer om ugen.

Udholdenhed:
[Klageren] har vist sig at fungere godt i praktikken op til 20 timer om ugen. Når han øger arbejdstiden ud over 20 timer, øges hans træthed væsentligt. Hans blodsukkerværdier bliver mere svingende.
De sidste par måneder af praktikken har kontaktpersonen derfor afholdt sig fra at give ham nye arbejdsopgaver. [Klageren] stresser let op, hvis tingene er uforudsigelige."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**§ 7 Invalidesum**
Ret til invalidesum indtræder, når den forsikredes erhvervsevne efter forsikringens ikrafttræden før det fyldte 60. år på grund af sygdom eller ulykkestilfælde skønnes varigt nedsat med halvdelen eller mere af den fulde erhvervsevne. Det tidspunkt, hvor erhvervsevnen anses for varigt nedsat, er, når det er lægeligt dokumenteret, at erhvervsevnenedsættelsen er varig, og helbredstilstanden ikke kan forventes at blive bedre (skadestidspunktet).

Stk. 2

Forringelsen af erhvervsevnen bedømmes af Industriens Pension under hensyn til den pågældendes helbredsmæssige forhold ud fra en ren lægelig vurdering.
…
§ 8 Invalidepension og bidragsfritagelse
Ret til invalidepension og/eller bidragsfritagelse indtræder, når den forsikredes erhvervsevne efter forsikringens ikrafttræden før det fyldte 60. år på grund af sygdom eller ulykkestilfælde skønnes varigt nedsat med 2/3 eller mere af den fulde erhvervsevne. Det tidspunkt, hvor erhvervsevnen anses for varigt nedsat, er, når det er lægeligt dokumenteret, at erhvervsevnenedsættelsen er varig, og helbredstilstanden ikke kan forventes at blive bedre (skadestidspunktet).

Stk. 2
Forringelsen af erhvervsevnen bedømmes af Industriens Pension under hensyn til den pågældendes helbredsmæssige forhold ud fra en ren lægelig vurdering."

Nævnet udtaler:

Klageren, som er født i 1960'erne, er ufaglært og har arbejdet som produktionsmedarbejder. Han har siden barndommen haft svær regulerbar diabetes, som løbende gav ham flere og flere problemer med at passe sit arbejde. Efter et gennemført praktikforløb blev klageren den 1/10 2013 ansat i et fleksjob med en effektiv arbejdstid på 5 timer om ugen. Han klager over, at selskabet har afvist at yde dækning ved tab af erhvervsevne i form af engangssum samt invalidepension og bidragsfritagelse.

Selskabet har afvist at yde dækning med henvisning til, at klagerens krav på engangssum er forældet, og at klageren ikke har dokumenteret, at hans erhvervsevne var nedsat med 2/3 inden forsikringsdækningens ophør den 1/7 2014. For så vidt angår engangssummen har selskabet anført, at kravet senest blev forældet 3 år efter forsikringsdækningens ophør den 1/7 2014. Kravet var derfor forældet, da anmeldelsen blev modtaget i selskabet den 18/4 2018. For så vidt angår klagerens krav på invalidepension, har selskabet anført, at der ikke foreligger lægelig dokumentation for, at klagerens erhvervsevne var nedsat med 2/3 af helbredsmæssige årsager inden den 1/7 2014. Selskabet har videre anført, at der ikke ses at være nogen lægelig forklaring på, at klageren i sit fleksjob har en effektiv arbejdstid på 5 timer om ugen. Selskabet henviser i den forbindelse til, at klageren i et praktikforløb arbejdede 20 timer om ugen med en effektiv arbejdstid på 13 timer, hvilket blev vurderet var passende for ham.

13. 93565

Klageren har anført, at han i 2013 blev ansat i et fleksjob med en effektiv arbejdstid på 5 timer om ugen, og at det ikke har været muligt at øge arbejdstiden til mere end 5 timer, hvorfor dette må være retvisende for, hvor meget han er i stand at arbejde. Han har også anført, at han først i 2018 blev opmærksom på, at han havde ret til udbetaling ved tab af erhvervsevne, hvorfor han ikke har ansøgt tidligere. Han har videre anført, at han ikke har forstået indholdet af de breve, som selskabet løbende har sendt til ham.

Af lægeattest af 11/3 2013 fremgår det, at "det vurderes, at der fremover vil være behov for skånebehov i [klagerens] fremtidige arbejde i form af reduceret arbejdstid max. 4 timer daglig, samt undgåelse af stressede arbejdssituationer".

Af afmeldingsskrivelse af 16/1 2013 vedrørende klagerens praktikforløb fremgår, at "[Klageren] er i stand til at arbejde op til 20 timer om ugen fordelt med 4 timer om dagen. På en 4 timers arbejdsdag, har han behov for ca 3 pauser a 20-25 minutters varighed dvs mellem 60 og 75 minutter om dagen. … Den samlede effektivitet på en 20 timers arbejdsuge, fratrukket pauser og begrænsning i typen af arbejdsopgaver, vurderes at være ca. 13 timer om ugen. … [Klageren] har vist sig at fungere godt i praktikken op til 20 timer om ugen.".

Af forsikringsbetingelsernes §§ 7 og 8 fremgår det, at forsikringstageren har ret til invalidesum ved en erhvervsnedsættelse på mindst ½ og ret til invalidepension og bidragsfritagelse ved en erhvervsnedsættelse på mindst 2/3. Det følger videre af bestemmelserne, at "forringelsen af erhvervsevnen bedømmes af Industriens Pension under hensyn til den pågældendes helbredsmæssige forhold ud fra en ren lægelig vurdering".

Engangssum

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klagerens krav på udbetaling af engangssum er forældet.

Nævnet har lagt vægt på, at der for forsikringskrav gælder en 3-årig forældelsesfrist, der løber fra det tidligste tidspunkt, hvor den sikrede kunne kræve sit krav opfyldt af forsikringsselskabet, jf. forsikringsaftalelovens § 29, stk. 1, og forældelseslovens § 2 og § 3, at klagerens forsikringsdækning ophørte den 1/7 2014, og at klageren anmeldte kravet til selskabet den 18/4 2018.

Det, som klageren har anført – herunder at han ikke er god til at læse og derfor ikke har forstået de breve, som han har modtaget fra selskabet – kan ikke føre til andet resultat.

Invalidepension og bidragsfritagelse

Efter almindelige forsikringsretlige principper er det den, der rejser et krav, der skal bevise rigtigheden heraf. Det er således klageren – der har rejst krav om løbende helbredsbetingede ydelser – som skal bevise, at hans generelle erhvervsevne inden forsikringsdækningens ophør den 1/7 2014 var nedsat med mindst 2/3.

Nævnet finder efter en gennemgang af sagen ikke grundlag for at kritisere, at selskabet har afvist at udbetale helbredsbetingede ydelser til klageren under henvisning til, at han ikke har bevist, at hans generelle erhvervsevne inden forsikringsdæknings ophør den 1/7 2014 var nedsat med mindst 2/3.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at klageren siden barndommen har lidt af svær regulerbar sukkersyge, at sygdommen omkring 2010 gav klageren så mange gener, at han i en periode blev sygemeldt og i 2013 blev tilkendt fleksjob.

Nævnet har også lagt vægt på, at det fremgår af afmeldingsskrivelse af 16/1 2013 vedrørende klagerens praktikforløb i perioden fra den 23/8 2012 til den 18/1 2013, at klageren havde fungeret godt med en ugentlig arbejdstid på 20 timer, at det blev vurderet, at han fremadrettet ville være i stand til at arbejde 20 timer om ugen med en effektiv arbejdstid på 13 timer, og at klagerens egen læge i lægeattest af 11/3 2013 vurderede, at klageren ville være i stand til at arbejde 4 timer om dagen med de rette skånehensyn.

15. 93565

Endvidere har nævnet lagt vægt på, at klageren er intellektuelt udfordret, og at han har en række skånehensyn i form af behov for pauser, struktur og faste rammer, og få, kendte og simple arbejdsopgaver, som ikke involverer tidspres og tung fysisk belastning.

Det, som klageren i øvrigt har anført, kan ikke føre til andet resultat.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Peter Thønnings